

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 3. Concertatio inter Catholicos dirimitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

spiritus vocatur, Lucæ 1. Magnificat anima mea Dominum: & exultavit spiritus meus. Matthæi 25. Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. Et cap. 27. Emisit spiritum, id est animam. Et Pauli 1. ad Corinth. 2. Quis enim hominum scit que sunt hominis, nisi spiritus hominis qui in ipso est? Ita & que Dei sunt nemo cognoscit, nisi spiritus Dei. Aliaque innumera testimonia pro eadem veritate possunt adduci. Eadem veritas definita est in Concilio Lateran. sub Innocent. III. in cap. Firmiter de summa Trinit. ubi de Deo sic habet: *Sua omnipotentis virtute ab æterno utramque de nihilo condidit creaturam spirituales & corporeas, Angelicam videlicet & mundanam, & deinde humanam quasi communem, ex spiritu & corpore constans.* Eandem veritatem docuit Concilium Lateranense sub Leone X. sess. 8. dicens non minus certum esse animam rationalem esse incorpoream, quam esse immortalem, & à corpore independentem, animam autem rationalem esse immortalem sanctum est fide, quod ostendat Controversi. ult. Suffragantur eidem veritati omnes Patres, Ambrosius veritatem hanc probat ex primo Genesios, *Inspiravit in faciem eius*, &c. Dionysius capite quarto de Divinis Nominibus, Damascenus libro secundo de fide Orthodoxa, capite duodecimo, & libro tertio, capite decimo sexto. Gregorius Magnus libro quarto, Dialog. capite quinto, & libro secundo Moral. capite secundo, Nazianz. Apolog. cap. 2.

17 Non me later nomen Spiritus non semper in Scriptura ad rem spirituales explanandam desumi, sæpe enim pro rebus materialibus desumitur. Ecclesiastic. capite tertio, numero vigesimo primo: *Quis novit si spiritus filiorum Adam ascenderit sursum, & spiritus iumentorum descendat deorsum?* Desumpti tamen ad conclusionem probandam testimonia Scripturæ, quæ Patres explanant de re spirituali, materiali opposita. Ratione Theologica probatur conclusio ex visione Dei cuius rationalis animus est capax, quam capacitate habere nequit materialis forma, ut prima Parte probant Theologi. Ratione naturali probatur ex cognitione rerum spiritualium, ex discursu, quo anima vnum infert ex alio, ex actibus reflexis, quibus anima seipsam, & proprios ipsius actus dignoscit. Ex perfectissima libertate, quæ gaudet voluntas, ex voluptate, quam capit animus in ipsis rebus spiritualibus excogitandis, quas omnes rationes doctæ, & eruditæ expendit Pater Suarius lib. 1. de anima, cap. 3. ex Aristotele, D. Thoma, & aliis Patribus.

18 Quintus error Priscillianistarum asserentium animas esse particulas Divinæ mentis, damnatus fuit in Concilio Braccaren. primo, capite quinto, & à Leone Primo. Epistola nonagesima prima, capite primo: & contra illam arguit Magnus Ecclesiæ Pater Augustinus in libro de Origine anime, capite secundo, & in illius sectatores coarguit: Si anima esset Divinæ mentis particula, vel Deus mutationi subiceretur, quod ab illius infinita natura alienum est, vel anima esset incapax mutationis, atque ita neque deficeret in deterius, neque in melius proficeret, nec aliquid in semetipsa, quod prius non habuit inciperet habere, vel quod prius habebat desineret. Eandem amentiam irridet Chrysostomus homilia secunda in caput secundum Genesios, Athanasius libro de questionibus, capite de Anima, cuius confutationem adducit Divus Thomas prima parte, questione nonagesima, articulo primo; & libro secundo contra Gentes, capite octogesimo quinto. Eundem errorem confutant testimonia omnia, quibus dicitur Deum condidisse animam, quæ si aliquid esset ad Deum intrinsecè pertinens, cum ipse sit increatus, & æternus, non posset à Deo in tempore produci.

19 Sextum errorem Origenis, asserentis animam rationalem ab Angelis specie non distingui, reicit Divus Thomas 1. parte, questione septuagesima quinta, articulo septimo, & in disputatis questionibus de anima, articulo septimo ad primum, & secundo contra Gentes, capite nonagesimo quarto, & facillè convincitur ex diverso modo operandi, quem habet anima, ab Angelo; Angelus enim cognoscit per simplicem intuitum, ut docet Divus Dionysius capite septimo de Divinis nominibus, anima verò cognoscit per apprehensionem, compositionem, & discursum cognitionemque ex objectis, & sensationibus materialibus deductam.

20 Septimum errorem Luciferianorum asserentium animas ex semine propagari damnant D. Augustinus libro de hæres. cap. 86. & D. Thomas 2. contra Gentes, cap. 86. Idemque 1. part. q. 118. art. 2. non solum errorem, sed hæresim

vocant. Opposita veritas habetur in Decretis 32. q. 2. cap. Moyses, & traditur communiter à Patribus.

Octavum errorem Seleuci, & aliorum asserentium animas rationales creati, non à Deo, sed ab Angelo damnant Ecclesiæ Patres, qui tanquam veritatem Catholicam tradunt animas rationales à Deo creati: Hieronymus in Epist. 17. ad Damasum, quæ scribitur *Explanatio symboli*, & in Apologia ad Pammachium adversus Hæreses Ioannis Hierosolymitani, ubi ait, Ecclesiasticam esse sententiam Deum novas quotidie animas conceptis iam corporibus infundere. Ambrosius lib. de Noë, & arcæ. Chrysostomus homil. 23. in varia loca Matthæi, Bernardus sermone 27. in Cantica Eandem veritatem statuit Philosophia, iuxta quam nulla creatura potest aliam creare.

Nonum Origenis errorem asserentis animam rationalem prius tempore creati quam corpori uniatur damnat Leo I. epist. 3. contra errores Priscillianistarum, & Concilium Constantinopolitanum V. act. 11. in Epist. Sophronij, & ratione Philosophica reicitur, quia animus rationalis est forma corporis, ut supra probatum est: ergo petit produci cum vniione ad corpus; ergo non potest naturaliter produci prius tempore quam corpus.

Decimum errorem Auerrois asserentis omnibus hominibus vnicum esse intellectum asistentem damnat Concilium Lateranense sub Leone X. sess. 8. his verbis: *Damnatus, & reprobatus omnes asserentes animam intellectum mortalem esse, & vicam in cunctis hominibus, & hæc in dubium vertentes, tum illa non solum verè per se & essentialiter homini corporis forma existat, verum & immortalis, & pro corporum multitudine singulariter multiplicabilis, multiplicata, & multiplicanda sit.* Et ratione facillè reicitur, quia si omnibus hominibus esset idem intellectus, intellectiones omnes à communi omnium intellectu procederent, & ita omnes idem intelligerent, eodem modo, & in omni tempore.

Vndecimus error Pythagoræ in ilem fabulam transiit, refellitur testimonio supra adducto, & testimoniis, quæ probant animam creati eodem tempore, quo materiæ uniatur, neque ratione specialiter impuganda illa, quæ communi hominum repugnant sensui.

§. III.

Concertatio inter Catholicos dirimitur.

25 **H**Abenda est iam questio cum Doctoribus Catholicis de modo, quo rationalis anima corpus informat, in qua re præcipue cum Caietano Doctores agunt quem referunt 1. p. quest. 76. art. 1. in respons. ad primum, dicentem animam rationalem informare corpus secundum gradum sentiendi; non secundum gradum ratiocinandi. Hæc sententia si secundum communem modum, quo refertur intelligenda sit, nullo probabili innititur fundamento, anima enim secundum eandem indivisibilem entitatem realem est sensitiva, & est rationalis, ergo non potest informare materiam secundum vnam rationem, & non secundum aliam. Probo consequentiam: animam informare materiam nihil aliud est quam illi esse unitam, sed non potest esse unita secundum vnam rationem & non secundum aliam: ergo. Maiorem omnes admittunt; minorem facillè probo: Vnio non potest præcindere inter prædicata realia realiter identificata: ergo si terminatur ad vnum prædicatum, terminatur ad aliud, quod est identificatum cum illo, aliàs terminaretur, & non terminaretur ad eandem entitatem, & posset similis præcisio in ista rei productione reperiri, & produci vnum prædicatum, & non aliud cum illo identificatum: non enim minus physicè attingitur terminus vniõis vniõne, quam terminus actionis actione. Vide quæ scribo Controv. 4. punct. 8. ubi probo hanc præcisionem, adhuc in cognitione abstractiva, non posse reperiri respectu prædicatorum, quæ in re sunt idem, tantum abest, ut in vniõne, vel aliis entitatibus non intentionalibus, sed physicis, reperitur, quod nullus prorsus Dialecticus admittet.

26 Dices: Anima rationalis non communicat materiæ prædicatum rationalis: ergo non illi vnitur ut talis. In istos animam non communicat materiæ prædicatum formæ; neque prædicatum sensitivæ aut vegetativæ, ergo non vnitur quatenus forma, neque quatenus vegetativa, aut sensitiva. Resp. negando consequentiam, nulla enim forma communicat subiecto propriam naturam, neque prædicatum ali-quod, illud impingendo subiecto per identitatem, sed

tantum terminando secundum tale predicatum, & secundum se, totam unionem, attingendo materiam primam tanquam aliud unionis extremum: & hac ratione anima rationalis communicat subiecto predicatum rationalis, quia secundum predicatum rationalis terminat unionem respicientem materiam tanquam alium terminum.

27 Hurtad. disp. ... sect. 5. expl. hanc sententiam de replicatione facti per intellectum potentem apprehendere animum unitum physice secundum omnia sua predicata non uniti secundum predicatum rationalis materiae, quia non exercet operationes rationis in materia, quo sensu potest dici animum non uniti omnibus quatenus sensitivum, quia non elicit in omnibus sensationes: sed neque secundum hanc explicationem subsistere potest haec opinio, quia etiam si anima non exercet operationes in subiecto, potest intelligi illi unita secundum predicatum illud, quo potest esse tales operationes exercere, uniti enim secundum predicatum rationalis, non est exercere rationationem in subiecto, cui unitur, sed terminare unionem secundum virtutem intrinsecam, quam habet anima secundum identitatem ad tales operationes exercendas, sicuti uniti animum ut sensitivum non est sensationem exercere, sed uniti secundum virtutem sensitivam quod est idem ac virtutem illam esse unionis terminum, sicuti omnes affirmant animum rationalem ut sensitivum uniti omnibus, etiam si sensationes in omnibus non exercet. Sed esto non dicatur uniti animum secundum illam virtutem cuius actiones a materia non dependet; adhuc dici deberet animum ut rationalem, esse unitum quia exercet actus ratiocinandi in cerebro, a cuius dispositionibus dependet ad operationes rationales exercendas, quibus deficientibus, illas non potest exercere, ut patet in amentibus, & delirantibus. Quod autem non exercet has operationes in omnibus partibus corporis, nihil refert, quia etiam non exercet omnes operationes sentiendi in toto corpore, & nihilominus dicitur uniti, ut sensitiva, ergo dicitur, ut rationalis, unita, etiam si operationes ratiocinandi in toto corpore non exercet.

28 Rursus probo animum ut rationalem uniti. Animum rationalis constituit humanam naturam rationaliter viventem, ut omnes fatentur, & constat ex Concilio Constantiopolitano VI. in epist. Sophronij quae habetur actione 11. & actione 13. approbata est, & descripta ut fidei orthodoxae consona, in qua dicitur Verbum sumpsisse carnem humanam non solum quomodocumque viventem, sed etiam rationalitatem, & intellectusualitatem: ergo anima ut rationalis unitur subiecto, & est forma compositi. Probo consequentiam: forma non potest constituere compositum tale secundum illam rationem, secundum quam non est forma illius, & non est unita materiae: ergo si communicat composito predicatum rationalis, secundum predicatum rationale est forma compositi, & est unita materiae. Antecedens probo. Eatenus forma se tota communicat quatenus est forma illius, & illud componit simul cum materia, ergo secundum rationem, secundum quam non est forma illius, neque est unita materiae, non se potest tota communicare: ergo si communicat quatenus rationalis, erit quatenus rationalis unita. Probat haec ratio adhuc per intellectum quomodocumque praescindentem animam ut rationalem uniti, quia formalissime per illum homo intelligitur essentialiter rationalis, & non potest intelligi anima formaliter communicans hoc predicatum, si non intelligatur secundum illud unita: ergo debet intelligi unita secundum hoc predicatum, quia nequit anima se communicare secundum aliquod predicatum, secundum quod non sit formaliter unita, quia tota illius communicatio consistit in unionem media qua se tota communicat, & compositum tale constituit.

29 Aliter potest benignius explicari Caietanus: ipse enim loco citato asserit animam intellectivam secundum essentiam esse actum corporis; non autem secundum potentiam, quia anima intellectiva, in quantum potens est intelligere, non est perfectio corporis, cum intelligere in corpore non suscipiat. Et subdit postea animam intellectivam esse formam corporis. Ex quo auctores inferunt sensisse Caietanum, animam ut vegetativam, & sensitivam esse formam corporis & non secundum gradum ratiocinandi. Intelligi tamen possunt quae docet Caietanus de anima, ut proximè, & formaliter intellectiva per potentiam illi superadditam, secundum quam non est forma cor-

poris, quia intellectus superadditus non respicit materiam tanquam subiectum, cui immediatè sit vivens, sed tantum ipsam animam cui tantum immediatè unita, & ex qua educitur. Quod si potentia superaddita in antimonem ponatur, adhuc posset nonnullam explicationem empi Caietani sententia, si illas formaliter distinguere mus ab ipsa anima in qua intellectus praescinderet gradum rationalis tanquam radicem potentiae intellectivae, etsi identificata cum ipsa anima, posset enim dici animam uniti secundum gradum rationalis, quem toti communicat, non tamen in ordine ad nostrum intellectum, secundum rationem formalem potentiae intellectivae; in sententia vero, quae adhuc formaliter potentiam intellectivam ab animo non distinguit, locum habere nequit modus loquendi Caietani, verum à Caietano exigendum non est, ut ipsae suas loquutiones aliorum sententis accommodet, satis illi erit si iuxta sua principia consequenter loquatur.

Tertio. Durius in hac re loquutus est Ferrara secundo contra Gentes cap. quinquagesimo octavo, dubitat. vi. §. Ad primum eorum dicendum, ubi haec habet: Anima intellectiva ut sic, non est actus corporis, sed tantum in quantum virtute continet vegetativam, & sensitivam, eo quod non volatur materia nisi propter vires sensitivas, quibus ad intelligendum indiget, & ideo si ponatur ut vegetativa, & sensitiva in homine distincta, ut pote habens tantum quod intellectiva est, nullius corporis est actus. Quae verba missimè indigent interpretatione, ut in verum explicari possint, & cohaereant cum dogmate tradito in Clementina cap. Firmiter, de summa Trinit. ubi definitur animum rationalem verè esse hominis formam, legantur verba Clementinae supra adducta.

PUNCTUM IV.

Quae partes informantur animo?

Maior difficultas est de sanguine an informantur forma rationali in homine, & formam viventis in aliis animalibus. Negat Pater Suarez tom. 3. in 3. part. disp. 151. sect. 3. §. Altera pars. Vasquez tom. 1. in 3. part. disp. 36. ma. Conimbr. 1. de generatione c. 4. q. 14. & alij apud ipsos. Oppositam sententiam defendit Hurtad. disp. 1. sect. 6. pro qua refert D. Thomam, & Caietanum, & Ariag. disp. 1. sect. 9. subsect. 2. & alij apud istum. In hanc sententiam magis inclino, non propter rationem aliquam efficacem, quam pro illa inveniunt, existimo enim utramque facilem posse defendi, & neutram efficaciter probari, sed propter aliqua testimonia, quae adducit Hurtado ex Scriptura, & Tridentino. & propter auctoritatem Augustini adiuncti testimonio Levit. ubi dicitur cap. 17. Animam omnia carnis in sanguine esse. Super quod D. August. q. 57. in Levit. ait: *Aliquid vitale est in sanguine, quia per ipsum maxime in hac carne vivit: ipsum vitam corporis vocavit animam.* Haec Augustinus quibus vitam, quae est anima, sanguini tribuit. Deinde sanguinem hominis informant animo rationali, sic probo: sanguis est vera pars hominis: ergo informatur animo rationali, consequentia est legitima: nam cum sanguis non sit materia, neque forma, non potest esse pars essentialis: ergo si est pars debet esse pars integralis, sed omnis pars integralis informatur formam totius; ergo sanguis si est pars informatur forma hominis. Tota difficultas est in hac probatione antecedentis, videlicet, quod sanguis sit pars; hoc in primis suadet, quia homo sine sanguine esset mancus & mutilus: ergo sanguis est pars: consequentia probatur: si sanguis non esset pars, homo penitus exanguis haberet omnes partes integrales, & essentielles: ergo esset integer, ergo non mancus, neque mutilus: Antecedens, non aliam fortorem probationem habet, quam ipsam apprehensionem; quis enim dicit hominem exanguem, integrum esse si autem quis id intrepide affirmet, existimo non facile convincendum fore, quia quod aliqui adducunt in confirmationem huius antecedentis, videlicet hominem exanguem ineptum esse ad omnes actiones vivens, & sine illo conservari non posse, licet verum sit, non tamen efficaciter probat intentum, idem enim accideret homini non habenti aërem ad respirandum, & tamen aer non est pars corporis.

Idem antecedens videlicet sanguinem esse partem hominis efficacius probatur auctoritate Innocentij III. in quadam Extravagante, de celebrati one Missarum, ubi docet aquam